

Til lovforslag nr. L 204. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 27. april 2000

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner

(Selvejekrav, habilitet m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

AOF Danmark,
 Dansk Folkeoplysnings Samråd og
 Foreningen Registrerede Revisorer.

Der er af undervisningsministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvormod henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisningsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisningsministeren og det af mindretallet stillede eller tiltrådte ændringsforslag.

En del af mindretallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) bemærker, at lovforslaget indeholder præciseringer og stramninger af kravene til selvejende uddannelsesinstitutioner, der modtager store statslige tilskud. Formålet med lovforslaget er at sikre, at institutionerne alene varetager egne interesser, og at de store offentlige tilskud udelukkende går til de formål, som de er givet til.

For SF har det været vigtigt, at der gennemføres præciseringer vedrørende habilitet, uafhængighed m.v., samtidig med at uklarheder og skøn fjernes fra lovgivningen. Derfor har SF selv stillet et ændringsforslag, der fjerner ministerens skønsbeføjelse i forbindelse med vurderingen af, om en skole lever op til lovens krav om uafhængighed, fordi der i lovforslaget nærmest er tale om omvendt bevisbyrde.

SF støtter også ministerens ændringsforslag, fordi de bløder lidt op i forhold til lovforslaget, hvilket kan være rimeligt undtagelsesvis for ikke at ødelægge noget velfungerende i mere tyndt befolkede egne.

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) I det under *nr. 2* foreslåede § 8, *stk. 3, nr. 5*, udgår », bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer«.

2) I den under *nr. 5* foreslåede § 20 a ændres »bestyrelsens formand og næstformand« til: »bestyrelsen«.

Til § 2

3) I det under *nr. 3* foreslåede § 5, *stk. 3, nr. 5*, udgår », bortset fra medlemmer af kommunalbe-

styrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer«.

4) I den under *nr. 7* foreslåede § 15 a ændres »bestyrelsens formand og næstformand« til: »bestyrelsen«.

Til § 3

5) I den under *nr. 2* foreslåede affattelse af § 10 a, *stk. 1, nr. 5*, udgår », bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer«.

Til § 4

6) I det under *nr. 2* foreslåede § 24, *stk. 2, nr. 5*, udgår », bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer«.

7) I den under *nr. 2* foreslåede ændring af § 24 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

»*Stk. 01.* Kursistrådet udpeger en repræsentant til skolens bestyrelse. Repræsentanten har ikke stemmeret i bestyrelsen.«

Til § 5

8) I det under *nr. 3* foreslåede § 8, *stk. 3, nr. 5, 1. pkt.*, ændres »ledelsen for en kreds i henhold til § 3 a, *stk. 1*, i lov om støtte til folkeoplysning, hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og kredsen« til: »bestyrelsen for en folkeoplysende forening i henhold til § 4, *stk. 1*, i lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og foreningen«.

9) I det under *nr. 3* foreslåede § 8, *stk. 3, nr. 5*, udgår *2. pkt.*

10) I den under *nr. 4* foreslåede affattelse af § 9 udgår *4. pkt.*, og i stedet indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Lederen af en daghøjskole kan endvidere ikke være leder af en folkeoplysende forening i henhold til § 4, *stk. 1*, i lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), hvis der er økonomiske forbindelser mellem skolen og for-

eningen. Dette gælder dog ikke, hvis daghøjskolen har 30 årselever eller derunder og den folkeoplysende forening har under 3000 undervisningstimer om året. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om beregningen og opgørelsen efter *2. pkt.*«

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

11) I den under *nr. 9* foreslåede affattelse af § 14, *stk. 4*, ændres »der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen« til: »skolen ikke«.

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 6

12) I det under *nr. 3* foreslåede § 6, *stk. 3, nr. 5*, udgår *2. pkt.*

Til § 7

13) I det under *nr. 1* foreslåede § 5, *stk. 6, nr. 5*, udgår », bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer«.

Til § 8

14) I det under *nr. 2* foreslåede § 12, *stk. 2, nr. 5*, udgår », bortset fra medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd samt kommunalt udpegede medlemmer«.

Til § 14

15) I *stk. 1* indsættes efter *1. pkt.* som nyt punktum:

»§24, *stk. 01*, i lov om kursus til højere forbedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. som affattet ved § 4, *nr. 2*, træder dog først i kraft den 1. januar 2001.«

16) I *stk. 6* udgår »§ 31, *stk. 3, 1. og 2. pkt.*, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 709 af 9. september 1999«, og »§ 8, *nr. 6*«.

17) Efter *stk. 6* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 7.* Bestemmelserne i henholdsvis § 8, *stk. 3, nr. 5, 1. pkt.*, om bestyrelsen for en folkeoply-

sende forening i henhold til § 4, stk. 1, i lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven) og i § 9, stk. 2, om lederen for en folkeoplysende forening i henhold til samme bestemmelse i lov om daghøjskoler m.v. som affattet ved denne lovs § 5, nr. 3 og 4, finder tilsvarende anvendelse for lederen og lederen for en kreds i henhold til § 3 a, stk. 1, i lov om støtte til folkeoplysning, jf. lovbeholdtgørelse nr. 560 af 20. juni 1996.«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1, 3, 5, 6, 9, 12, 13 og 14

Ændringsforslagene medfører, at undtagelsen vedrørende kommunale repræsentanter og kommunalbestyrelsesmedlemmer med hensyn til dobbeltmandater udgår af lovforslagets habilitetsbestemmelser vedrørende bestyrelsen. Herved understreges, at der ikke er to kategorier af bestyrelsesmedlemmer, og at ingen bestyrelsesmedlemmer må varetage andre interesser end den pågældende institutions interesser. Kommunale repræsentanter og kommunalbestyrelsesmedlemmer vil herefter være omfattet af lovforslagets generelle habilitetsbestemmelser, for så vidt angår bestyrelsen. De generelle bestemmelser om bestyrelseshabilitet i forhold til udlejer forhindrer ikke kommunal repræsentation i bestyrelsen, selv om kommunen er udlejer, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Til nr. 2 og 4

Efter ønske fra bestyrelsesforeninger på seminarområdet og erhvervsskoleområdet stilles der forslag om ændring af lovforslagets bestemmelser på disse institutionsområder om vederlag til bestyrelsens formand og næstformand således, at hele bestyrelsen kan modtage særskilt vederlag efter nærmere regler, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5, og § 2, nr. 7.

Til nr. 7

Ændringsforslaget skal ses som en konsekvens af Folketingets vedtagelse af lov nr. 263 af 12. april 2000 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Det repræ-

sentative demokrati i uddannelsessystemet), der først træder i kraft den 1. januar 2001.

Til nr. 8 og 10

Som en konsekvens af Folketingets vedtagelse af L 189, forslag til lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), må kredsbegrebet ændres til et foreningsbegreb. Det foreslås derfor ændret tilsvarende i dette lovforslag, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 5, nr. 3.

Til nr. 10

Ændringsforslaget har til formål at imødegå problemerne i de mindre samfund med at sikre engagerede ledere til de små daghøjskoler. Det foreslås derfor, at det generelle forbud mod at daghøjskolelederen samtidig er leder af en folkeoplysende forening, jf. § 4, stk. 1, i lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), hvis der er økonomiske forbindelser mellem foreningen og skolen, lempes, så lederen af en daghøjskole med under 30 årselever samtidig kan være ansat som leder i en folkeoplysende forening med under 3000 undervisningstimer om året.

Det kan for små daghøjskoler, herunder især skoler i små samfund, være svært at finde kvalificerede ledere til deltidsansættelse. Ved en eventuel deltidsansættelse vil der være tale om to forskellige ansættelsesforhold, og de vil være reguleret af bestemmelserne om løn- og ansættelsesforhold i henholdsvis lov om daghøjskoler m.v. og lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven). I det foreslåede stk. 2, 2. pkt., får undervisningsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om beregningen og opgørelsen, herunder perioder der indgår i beregningen og opgørelsen.

Til nr. 11

Ændringsforslaget indebærer, at det herefter ikke vil være tilstrækkeligt, at ministeren skønner, at en skole ikke lever op til lovens krav om uafhængighed m.v., hvilket også svarer til den

normale procedure, når institutioner, der modtager offentlige tilskud, kan miste deres tilskud.

Til nr. 15

Ændringsforslaget er en konsekvens af, at lov nr. 263 af 12. april 2000 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område. (Det repræsentative demokrati i uddannelsessystemet) først træder i kraft den 1. januar 2001.

Til nr. 16

Ændringsforslaget skal ses som en konsekvens af Folketingets vedtagelse af L 160, forslag til lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), der træder i kraft den 1. januar 2001, og som samtidig ophæver lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-

skoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 709 af 9. september 1999.

Til nr. 17

Da dette lovforslag foreslås at træde i kraft den 1. juli 2000, er dette forslag til en overgangsregel nødvendigt som en konsekvens af Folketingets vedtagelse af L 189, forslag til lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), der træder i kraft den 1. august 2000 med virkning for ansøgninger om tilskud og lokaleanvisning fra finansåret 2001, og hvori kredsbebet i § 3 a, stk. 1, i den hidtil gældende lov om støtte til folkeoplysning afløses af et foreningsbegreb, jf. § 4, stk 1, i L 189.

Hans Peter Baadsgaard (S) fmd. Peder Sass (S) Jeppe Kofod (S) Frode Sørensen (S)

Carsten Hansen (S) Aage Frandsen (SF) Susanne Clemensen (CD) Henrik Svane (RV)

Søren Kolstrup (EL) Tove Bjerre Mortensen (V) Hanne Severinsen (V) Else Winther Andersen (V)

Karen Rønde (V) Brian Mikkelsen (KF) Knud Erik Kirkegaard (KF) Christian H. Hansen (DF)

Tove Videbæk (KRF)

Frihed 2000 havde ikke medlemmer i udvalget.